

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lahden kaupungin asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle 12.2.2021

Soteuudistuksen toteuttaminen

Päijät-Häme on jo toteuttanut sotelaki-esityksen mukaisia uudistuksia ja Päijät-Hämeellä onkin edelläkävijänä mahdollisuus jakaa tietoutta ja hyviä käytäntöjä muille alueille.

Lahden kaupungin näkökulmasta esitykseen on tehtävä seuraavat muutokset:

- 1) Hyvinvointialueen rahoitus oltava oikeudenmukainen - siirtymäaikaa on lyhennettävä.
- 2) Strategisilla monituottajamalleilla on saatava tuottaa hyvinvointia.
- 3) Kaupunkien kyvystä panostaa elinvoimaan on huolehdittava.

Hyvinvointialueen rahoitus oltava oikeudenmukainen

Sote-lakiehdotuksen mukainen valtion rahoitus ei riitä päijäthämäläisten tarvitsemien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen rahoitus uhkaa jäädä seitsemän vuoden siirtymäajan jälkeen väestön laskennallista palvelujen tarvetta pienemmäksi.

Syynä rahoitusvajeeseen ovat väestörakenteen muutos ja tällä hetkellä selvästi muuta maata edullisemmin järjestetyt sote-palvelut. Ennusteiden mukaan hyvinvointialueen väestö vähenee ja puolestaan 65 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa merkittävästi.

Tästä seuraa tilanne, jossa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen saama rahoitus ei riitä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen väestön kasvavien palvelutarpeiden mukaisesti.

Esityksestä on tehtävä oikeudenmukaisempi ja lyhennettävä hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymäaikaa seitsemästä vuodesta neljään vuoteen.

Huolehdittava kaupungin elinvoimasta jatkossakin

Esityksen rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden ja rakenteellisten uudistusten kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla.

Tästä syntyy huoli kuntien elinvoiman ja kilpailukyvyn säilyttämisestä ja vahvistamisesta soteuudistuksen jälkeen. Tulevan rahoitusmallin tulee varmistaa kunnille mahdollisuudet tuottaa niille kuuluvat palvelut ja toteuttaa tarvittavat investoinnit.

Kuntien taloudellinen tilanne oli jo ennen koronakriisiä haastava. Eri asiantuntija - arvioiden mukaan kuntien menojen kasvupaine on jatkossakin suurempaa, kuin mihin tulopohja antaisi myöden. Huolena on juuri eri muutostrendien yhteisvaikutus.

Kunnat huolehtivat jatkossakin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella merkittävästä määrästä peruspalveluja, joiden hoitamisen edellytykset on turvattava uudistuksen ohella.

Samalla on huolehdittava kuntien kyvystä edistää alueensa elinvoiman kannalta keskeisiä investointeja.

Kaupungin omaisuus tulee korvata täysmääräisesti eri omaisuusjärjestelyissä

Voimaanpanolain mukaan sairaanhoitopiirit ja erityishuoltopiirit siirrettäisiin sote-maakuntiin suoraan lain nojalla ja kaikki niille kuuluneet sitoumukset, sopimukset, varat ja velat siirtyisivät yleisseuraantona sote-maakunnalle. Esityksessä sote-maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien jäsenkunnille ei maksettaisi korvausta omaisuuden siirtymisestä, mikä aiheuttaisi sen, että jo kunnilla olevat velat jäisivät kuntien vastuulle samalla kun rahoitusasema heikkenisi ja omaisuus siirtyisi maakunnille - syntynyttä tilannetta ei voida pitää kestäväenä ja tarkoituksenmukaisena.

Kaupungin omaisuus tulee korvata täysimääräisesti. Kompensoitaviin kustannuksiin on luettava perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla kunnilta siirtyvä irtain omaisuus ja kuntayhtymien peruspääomaosuudet täysimääräisesti. Sairaanhoitopiirien/ kuntayhtymien maapohjat pitää säilyä kaupungin omistuksessa.

Mahdollistettava strateginen monituottajamalli

Hallituksen esitys ei tue tarpeeksi monituottajuutta, joka erityisesti perustason palvelujen tuotannossa on laajasti käytössä eri toiminnoissa ja eri alueilla.

Esitetyt omaa tuotantoa koskevat vaatimukset heikentävät mahdollisuuksia järjestää toimintaa tehokkaasti ja tuottavasti. Rahoituksen tiukkuus edellyttää sitä, että sote-maakunta saa vapaammat kädet arvioida tuotantotapojaan. Valtion ei pidä ohjata liian yksityiskohtaisesti hyvinvointialueiden operatiivista toimintaa.

Järjestäminen voidaan toteuttaa osin ja laajastikin myös monituottajamallilla. Oman palvelutuotannon vaade johtaa todennäköisesti sellaisiin palvelutuotantoratkaisuihin, jotka eivät edistä maakunnallisten toimivien palvelukokonaisuuksien syntymistä.

Monituottajuuden tarpeeton rajoittaminen johtaa palveluiden saatavuuden heikkenemiseen ja sitä kautta vaikeuttaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Esitystä on muutettava siten, että se mahdollistaa strategisen monituottajuuden.

Lisäksi asiantuntijalausuntoon on koottu keskeiset pykälät, joihin Lahden kaupunki esittää tarkennusta tai muutosta.

1. Laki hyvinvointialueesta

16 §

Investointisuunnitelma

Lausunto 16 §: Investointisuunnitelmaan tulee sisällyttää vaikuttavuuden ennakkoarviointi.

Rajoituslakia on muutettu 1.11.2020 siten, että myös kunnan tai kuntayhtymän yksin tai yhdessä omistaman yhtiön kautta toteutettava hanke rinnastetaan sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja koskevassa lupamenettelyssä kunnan tai kuntayhtymän itse toteuttamaan hankkeeseen. Lisäksi seuraamukset lain vastaisen sopimuksen mahdollisesta mitättömyydestä kohdistuisivat kuntaan tai kuntayhtymään tai niiden omistamaan yhtiöön. Rajoituslakia pitäisi tulkita

ja soveltaa niin, että se ei johda väestön palveluiden saatavuuden kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin kunnissa ja kuntayhtymissä.

2. Laki pelastustoimen järjestämisestä

3 §

Pelastustoimen palvelutaso

6 §

Pelastustoimen palvelutasopäätös

Lausunto 3 §, 6 §: Ongelmat rahoituksessa voivat näkyä pelastustoimen palvelutason heikkenemisenä. Riskinä on, että aluevaltuusto tekee nykyisen muotoisen pelastustoimen palvelutasopäätöksen, mutta valtiolta ei tule siihen riittävää rahoitusta.

Lisäksi on huomioitava, että kaluston siirtyessä korvauksetta hyvinvointialueille se aiheuttaisi mahdollisia kirjanpidollisia tappioita ja velkojen jäämistä kunnille.

6. Laki sosiaali ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta

22 §

Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat

Lausunto 22 §: Kunnille syntyy merkittävää taloudellista riskiä mahdollisesti tyhjiksi jäävistä toimitiloista. Nykyiset vuokrasopimukset voivat olla jopa 25 vuotta pitkiä ja kiinteistöt voivat sijaita alueilla, joissa niiden vuokraaminen muille toimijoille ei ole todennäköistä.

Kaupungin näkökulmasta riskejä ovat esimerkiksi vuokrasopimusten siirrot, jotka olisivat voimassa vain vuoden 2025 loppuun asti.

Kaupungin tilojen pitkäaikaisen kehittämisen ja suunnittelun näkökulmasta ongelmallisena voidaan nähdä se, että kuntien ja kuntayhtymien pitkäaikaisiin vuokra- ja käyttöoikeussopimuksiin täytyy edelleenkin kirjata irtisanomisehto (oikeus irtisanoa 2024 tai 2025 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua).

43 §

Korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista

Lausunto 43 §: Mikäli omaisuuden siirtämisestä kunnalta hyvinvointialueelle aiheutuu kunnalle taloudellista menetystä niin, että menetys on vähintään 3 milj. euroa tai se vastaa vähintään laskennallista 0,25 prosenttiyksikön korotusta kunnan tuloveroprosenttiin, tulee menetys täysimääräisesti kompensoida kunnalle. Kompensaatiossa tulee ottaa huomioon kaikki omaisuuslajit.

55 §

Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2023

Lausunto 55 §: Kuntien veropohja vaihtelee asukkaiden tulotason ja verovähennysten myötä. Tasasuuruinen kunnallisveron alennus siirtää valtiolle eri määrän tuloveroja kunnasta riippuen. Kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä tulee siirtää valtionverotuksessa tehtäviksi.

Lakiluonnos ei saisi rajoittaa ja supistaa kaupunkien taloudellista liikkumavaraa ja nostaa velkaantumistasetta. Kaupungille jäljelle jäävät osuudet sekä yhdyspinta- ja muutostehtävät pitää kompensoida täysimääräisesti rahoituksessa. Lisäksi kuntien verotusoikeutta ei saisi kunnallisen itsehallinnon nojalla rajata ja maakuntien toiminnan osalta olisi huolehdittava, että kokonaisveroaste pysyy kohtuullisena tai neutraalina.

8. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

30 §

Hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen

Lausunto 30 §: Valtionosuuden lisäyksien ja vähennyksien toteuttaminen tulee kuntien ja valtion välisessä suhteessa tosiasiallisesti toteuttaa kustannusneutraalisti. Esitysluonnoksessa on huomioitava ettei kuntien perustehtävien toteuttaminen saa vaarantua ja/tai kunnan veroprosentteihin kohdistu korotuspaineita.

31 §

Valtionosuusjärjestelmämuutoksen taseaus

Lausunto 31 §: Tasapainotilan muutoksen rajoittaminen 60 euroon asukasta kohden tarkoittaa Lahden kaupungille laskennallisesti 0,33 prosenttiyksikön korotuspaineen kunnallisveroprosenttiin. Muutoksen rajoittaminen tulee olla lähempänä nolla euroa tai kohtuullistaa enintään 30 euroon asukasta kohden.

32 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Lausunto 32 §: Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ei tule vähentää kilpailukykysovimukseen liittyviä säästöjä, koska kilpailukykysovimus on jo päättynyt. Leikkauksesta on tulossa pysyvä kuntien valtionosuuksien heikennys, joka ei ole hyväksyttävissä.

33 §

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus

Lausunto 33 §: Valtionosuusperusteissa sekä verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa tulisi huomioida myös muutoksesta aiheutuvat kuntakohtaiset erot tasaamalla uudistuksesta johtuvia kustannuksia kuntien kesken. Kuntien rahoitusjärjestelmää tulee olla valmius korjata tarvittaessa heti soten voimaantulon jälkeen.

23. Laki oppilas- ja opiskelijahuollon muuttamisesta

9 § Järjestämisvastuu

Lausunto 9 §:

Psykologi- ja kuraattoripalvelut kuuluvat sivistystoimeen

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla ja sen kehittämisellä on Lahdessa pitkät perinteet: toimitaan monialaisesti lasten ja nuorten arkiympäristöissä niin että pedagogit ja sote-toimijat tekevät yhdessä työtä opetussuunnitelmien mukaisesti. Tämän tiiviin yhteistyön tarve tunnistetaan myös hallituksen esityksessä. Yhteistyön takaamiseksi ei riitä lakiin kirjattu velvoite tehdä yhteistyötä, vaan se mahdollistuu parhaiten nykyisellä organisaatorakenteella, jossa työn johto on siellä, missä työ tehdään.

Hallituksen esitys on ongelmallinen ainakin seuraavista syistä:

1. Työn painopiste siirtyy yhteisöllisestä ja ehkäisevästä työstä korjaavaan yksilötyöhön

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain myötä sosiaali- ja terveydenhuoltoalan henkilöstöllä eli kuraattoreilla ja psykologeilla on velvollisuus ja oikeus olla kehittämässä koulu- ja oppilaitosyhteisön hyvinvointityötä yhteisön sisältä. Nyt kyseessä olevan lainsäädäntömuutoksen myötä ollaan muuttamassa painopistettä takaisin yksilötyöhön ja palvelupolkuihin keskittyväksi.

Tällä hetkellä oppilaitoksissa toteutetaan toimivaa rakenteellista ja vuorovaikutteista moniammatillista opiskeluhuoltotyötä, joka havainnoi ja analysoi ilmiöitä sekä kehittää koko kouluyhteisön hyvinvointiin vaikuttavia toimintatapoja. Näin voidaan ehkäistä sellaisia ongelmia, jotka pitkittyessään olisivat hankalia ja kalliita hoitaa.

Yhteisöllisen työn arvo jää lakiesityksessä yksilötyön ja palveluketjujen kehittämisen varjoon. Yksilökohtainen ja yhteisöllinen työ kulkevat parhaimmillaan rinnakkaisesti niin että tukitoimet pystytään kohdentamaan oikea-aikaisesti ja -tasoisesti.

Vaikka työn painopiste lain mukaisesti on yhteisöllisessä työssä, myös yksilötyötä tehdään opiskeluhuollossa paljon ja suuri osa lasten ja nuorten tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta on mahdollista ja järkevää toteuttaa lasten ja nuorten arkiympäristöissä. Myös tähän liittyvää osaamista on koko ajan lisätty ja on mahdollista lisätä myös sivistystoimen alaisuudessa toimiessa. Esimerkiksi mielenterveysongelmista kärsivää opiskelijaa tuetaan parhaiten niin, että tukitoimiin osallistuu koulun koko monialainen verkosto. Hallituksen esityksen perusteluissa viitataan siihen, että palveluprosesseista saadaan sujuvampia

2. Yhteistyö sivistystoimen ja opetushenkilöstön kanssa on oleellisin yhteistyöpinta

Oppilas- ja opiskeluhuollon tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa. Esimerkiksi Lahdessa vain keskimäärin 15 % psykologi- ja kuraattoripalveluiden käyttäjistä on viime vuosina ohjattu muiden palveluiden piiriin. Sen sijaan lähes kaikkien asiakkaiden kohdalla on tehty yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten henkilöstön kanssa.

Toimivien oppilas- ja opiskeluhuoltopalveluiden kehittäminen vaatii kuntien, asuinalueiden ja koulujen erityispiirteiden vahvaa tuntemusta. Tässä tarvittava opetustoimen näkökulman huomioiminen ei ratkea lakiin kirjatulla velvoitteella tehdä yhteistyötä, etenkin kun yhteistyön laatua ja määrää ei laissa mitenkään määriteltäisi. Tällä hetkellä opetustoimen kanssa tehdään yhteistä työtä ja sote-palveluiden kanssa tapauskohtaisesti yhteistyötä.

Psykologin ja kuraattorin kuuluminen samaan työyhteisöön opettajien kanssa lujittaa yhteisöä, parantaa oppilashuollon henkilöstön kouluyhteisön tuntemusta ja edistää konsultaatiosuhteen (psykologi/kuraattori ja opettajat) muodostumista. Lisäksi oppilashuoltohenkilöstön työhön kuuluu esi- ja perusopetuksessa myös perusopetuslain mukaisia tehtäviä liittyen oppilaiden tukitoimien suunnitteluun ja niitä koskeviin hallinnollisiin päätöksiin. Opetushenkilöstön oppilashuollollinen asiantuntemuksen lisääntyminen mm. konsultaation kautta lisää oppilashuollon tehoa ja vaikuttavuutta.

Korona-aika on osoittanut jälleen kerran sen, miten tärkeää on järjestää palveluita osana opetusta ja koulutusta: ohjeistuksissa, viestinnässä ja palveluiden suunnittelussa on koko ajan tehty tiivistä yhteistyötä ja pystytty tällä tavoin vastaamaan oppilaiden ja opiskelijoiden tuen tarpeisiin haastavista olosuhteista huolimatta. Korona-kriisi tulee vaikuttamaan pitkäaikaisesti lasten ja nuorten tuen tarpeiden lisääntymiseen ja opiskelijat tarvitsevat tukea lähipalveluna.

Lähipalveluna säilymisen turvaamiseksi ei riitä, että palveluiden tulee olla oppilaiden helposti saatavissa ja ne on järjestettävä oppilaitoksessa tai sen välittömässä läheisyydessä.

3. Työvoiman saatavuus on vaarassa heikentyä

Työ oppilas- ja opiskeluhuollossa on luonteeltaan hyvin erilaista kuin työ muissa sote-yksiköissä. Uudessa lakiehdotuksessa psykologi- ja kuraattoripalveluiden erityisyys ei hahmotu. Uudistusehdotuksessa painotetaan vahvasti yksilökohtaista opiskeluhuoltoa sekä palvelupolkujen kehittämistä oppilashuollon ja sotetoimijoiden välisiin hallinnollisiin rajapintoihin. Yksilökohtaisen työn painottuminen, hallinnollinen etääntyminen kunnasta ja kouluista sekä työnkuvan laajentuminen heikentävät nyt olemassa olevien palveluiden laatua ja saatavuutta.

Esimerkiksi kuraattorityön osalta koulun sosiaalityö on erityisala, jossa oppilaitoksen tasolla on mahdollisuus tehdä monitahoista työtä yksilö- ja yhteisötasolla parhaimmillaan limittäin. Lakiuudistuksessa ehdotettu palvelutarpeen arviointi ohjaisi kuraattorien työn painopistettä yksilökohtaisen työn suuntaan, mikä puolestaan lisäisi vaaraa ajautua opiskeluhuoltolakia edeltäviin toimintamalleihin. Kuraattorin tehtävää ei ole tarpeen laajentaa, vaan kehittää yhteistyötä muiden tahojen kanssa joustavamaksi ja helpommin saavutettavaksi.

Hallituksen esityksessä kuvataan kuraattoreiden ja psykologien täydennyskoulutuksen olevan helpompaa osana muiden sote-toimijoiden koulutusta. Tässä on unohdettu opiskeluhuollon erityisyys: opiskeluhuoltohenkilöstö tarvitsee omaa, räätälöityä täydennyskoulutusta. Muutoksella olisi todennäköisesti vaikutusta työvoiman saatavuuteen, sillä koulupsykologit ja -kuraattorit ovat motivoituneita juuri yhteisöjen sisällä tapahtuvaan työhön.

4. Esitys ei ratkaise kaikkia niitä ongelmia, joita sen uskotaan ratkaisevan

Lakiesityksessä tuodaan esille, että kuraattoreiden ja psykologien hallinnollisella siirrolla voitaisiin ratkaista erilaisiin tietojärjestelmiin ja rekistereihin liittyviä ongelmia. Näihin pulmiin on ratkaisuja etsittävä muualta. Tietojärjestelmien yhteensovittaminen lieenee mahdollista tulevaisuudessa, eikä ratkea esitetyllä toimenpiteellä. Esityksessä myös tuodaan esille, että siirron myötä olisi mahdollista hankkia asianmukaiset asiakastietojärjestelmät. Useimmissa kunnissa on käytössä nimenomaan kirjausjärjestelmät, joissa myös yhteisöllistä työtä voidaan asianmukaisesti kirjata, tilastoida ja seurata, toisin kuin muissa sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevissa järjestelmissä. Yhtenäisten asiakastietojärjestelmien uskotaan ehdotusten vaikutusten arvioinnissa johtavan parempaan tiedolla johtamiseen. Kysymystä tietojärjestelmien ja rekistereiden yhteensovivuudesta, tiedolla johtamisesta sekä asiakkuuksien ja palveluiden hallinnasta tulisi ratkaista laajemmin tulevien maakuntien ja kuntien välisenä kokonaisuutena. Yhteensovittavia

tietojärjestelmiä tarvitaan myös sivistystoimen ja sote-palveluiden välille. Oppilas- ja opiskelijahuollon sijoittumista ei pidä liittää eikä esittää edellä kuvatun ongelman osaratkaisuksi.

Ongelmallisena hallituksen esityksessä nähdään myös se, että kunnissa ei ole riittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön tuntemusta. Tämän ratkaisun myötä tullaan tilanteeseen, jossa organisaatiosta puuttuisi varhaiskasvatuksen ja opetustoimen lainsäädännön tuntemus, joka on työssä vähintään yhtä tärkeää.

Hallituksen esityksessä mainitaan, että ongelmana nykyisessä mallissa on pirstoutunut palvelujärjestelmä ja että ”opiskelijoita lähetetään tarpeettomasti palvelusta toiseen opiskeluhoitopalveluiden sisällä”. Juuri valmistuneessa THL:n selvityksessä kuitenkin todetaan, että oppilaat ja opiskelijat ovat tällä hetkellä tyytyväisiä opiskeluhoitopalveluihin. Palvelujärjestelmän pirstoutumisen ongelma ei koske opiskeluhoitopalveluiden keskinäistä työnjakoa. Muutos voi pahimmillaan siirtää tukea tarvitsevien lasten ja nuorten ensimmäisen vaiheen arvioinnin ja palveluohjauksen käytännössä koulujen opetushenkilöstön tehtäväksi. Koulujen opetushenkilöstön koulutuksen, osaamisen ja nykyisen koulutyön kuormittavuuden huomioiden sisältää nyt esitetty muutos huomattavan riskin varhaisen ja oikea-aikaisen puuttumisen toteutumiselle. Riski aiheutuu myös siitä, että nyt kun kaikki resurssit tulisi suunnata lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen ja koronaviruksen aiheuttamien ongelmien korjaamiseen, energia kuluu hallinnollisen uudistuksen toteuttamiseen.

Vaikka kunnat ovat lisänneet resursseja opiskeluhoitopalveluihin, eivät palvelut vielä ole riittävällä tasolla kaikissa kunnissa. Hallinnollinen siirto ei ratkaise ongelmaa, vaan tarvitaan sitovat mitoitukset ja riittävä rahoitus palveluiden järjestämiseen. Riittävä resurssointi opiskeluhoitopalveluihin mahdollistaisi sekä ehkäisevää että korjaavaa työtä nykyistä enemmän. Rakenteet, valmiudet ja osaaminen ovat jo olemassa, tarvitaan vain lisää aikaresursseja.

Nykyisillä rakenteilla tuetaan parhaiten lasten ja nuorten hyvinvointia arjessa

Hallituksen esityksen psykologien ja kuraattoreiden hallinnollista siirtoa koskeva osuus vaarantaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain varhaista tukea ja yhteisöllisyyttä painottavan opiskeluhoitopalvelun kehittämistyön, etäännyttää psykologi- ja kuraattoripalvelut kauemmas koulujen ja oppilaitosten arjesta, vähentää yhteisöllistä työtä ja vaarantaa työvoiman saatavuuden. Kirjaus yhteistyövelvoitteista ja velvollisuudesta järjestää palvelut fyysisesti lähipalveluina eivät poista edellä kuvattuja haittavaikutuksia, joita tämä muutos voi tuoda mukanaan. Tässä yhteiskunnallisessa tilanteessa ei ole tarkoituksenmukaista lähteä korjaamaan toimivia rakenteita.

Kunnilla tulee säilyä nykyinen mahdollisuus valita palveluiden järjestämisen tapa ja tuottaa psykologi- ja kuraattoripalvelut itse tai osana hyvinvointialueen toimintaa. Päijät-Hämeessä kunnat ovat päätyneet tuottamaan palvelunsa itse ja luoneet toimivat, yhteiset yhteistyörakenteet hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Tällä mallilla ja näillä rakenteilla tuetaan parhaiten lasten ja nuorten hyvinvointia arjessa.

Asiantuntijalausunnon koonti ja keskeiset kommentit lakiesityksiin:

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

Talousjohtaja Tiina Mörsky

Opiskeluhoitopalvelupäällikkö Eija Kinnunen

Toimitilajohtaja Jouni Arola

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen

